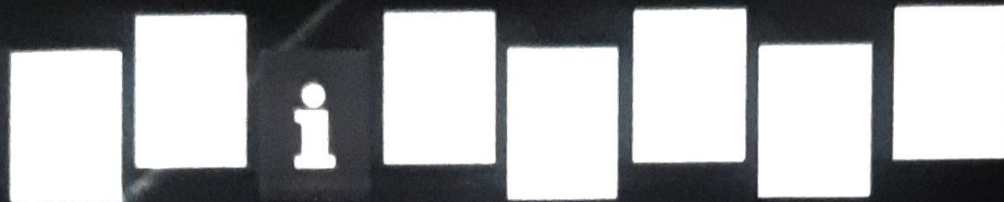




ISSN 2394-5303



TM

Special Issue

Area

January 2018

International Multilingual Research Journal



Kukadi Education Society's

SAVITRIBAI COLLEGE OF ARTS

Pimpalgaon Pisa, Tal. Shrigonda, Dist. Ahmednagar.
on

GST-Advantages and prospects

29th & 30th January 2018



Organized by
Department of Economics

Editor
Prof. Pandarkar B.R.

Principal
Dr. Shantilal Ghegade



- 27) A Study of role of professional likes CA/CMA After implementation of GST
CMA. Kiran Krishna Aher, Nasik || 97
- 28) GST Advantages and Disadvantages
Prof. Pandarkar Babasaheb Raghunath || 100
- 29) गार्वजनिक आयव्यातील वस्तु आणि सेवा कराने योगदान
डॉ. थोपटे एम. जी., जि पुणे || 104
- 30) A Case Study of Constitutional Amendment G.S.T. Bill
Dr. Dudhkawade SureshRamji, Pune || 107
- 31) जीएसटी : संकल्पना आणि फायदे
प्रा. सत्याप्पा शंकर कोळी, पुणे || 111
- 32) G.S.T भारतीय कररचनेतील पुढचे पाऊल
प्रा.वासनीकर श्यामराव लक्ष्मण, पुणे. || 113
- 33) GST in India: Challenges and prospect
Dr. Salve Dharmendra Bhagwan, Khednagar || 115
- 34) Impact of GST on Agriculture Sector
Dr. Vishal Pawase, Pune || 121
- 35) जीएसटीचे फायदे आणि आव्हाने
प्रा. लोहगांवकर जयश्री हनुमंतराव, पुणे || 124
- 36) जीएसटी — एक राष्ट्र, एक कर
प्रा. डॉ. शितोळे अनिल विजय, पुणे || 126
- 37) जीएसटी करप्रणालीचे महत्व व फायदे
प्रा.डॉ. शेते देविदास मल्हारी, अहमदनगर || 130
- 38) केंद्रसरकारचा क्रांतिकारी निर्णय —GST
प्रा. दिपाली चिंचवडे, पुणे || 132
- 39) Advantages and Disadvantages of GST Tax in India
Porf. Sontakke D. Pandharinath, Dr. Ashok V. Ghorpade, Parner || 134

https://sites.google.com/site/vidyavardhini

Printing Area : Interdisciplinary Bilingual Refereed Journal

JGC Approved
Serial 43053



PRINCIPAL

Savitribai College of Arts

Pimpalgaon Pise, Tal. Solapur, Dist. Ahmednagar

जीएसटी करप्रणालीचे महत्व व फायदे**प्रा.डॉ. शेटे देविदास मल्हारी,**सावित्रीबाई कला महाविद्यालय पिंपळगाव पिसा,
ता.श्रीगोंदा जि. अहमदनगर,
सा. फु. पुणे विद्यापीठ.**प्रास्ताविक :-**

GST (गुड्स, सर्विस टॅक्स):- करप्रणाली सुधारण्याच्या दृष्टीकोनातून हे बिल फारच महत्वाचे आहे. २००६-२००७ च्या अंदाजपत्रकांत कॉंग्रेसच्या राजवटीत प्रथम GST चा उल्लेख केला गेला होता. GST हा एक अप्रत्यक्ष कराचाच एक प्रकार आहे. हा कर गुड्सचे उत्पादन, विक्री, आयात आणि सेवा या सर्वांवरील राष्ट्रीय पातळीवरील सर्वसमावेशक अप्रत्यक्ष कर असेल. निर्यात, आयकर आणि कॉर्पोरेट TAX या कराच्या कक्षेच्याबाहेर आहेत. केंद्र सरकार आणि राज्य सरकारे जे निरनिराळे अप्रत्यक्ष करलावतात त्या सर्व करांची जागा GST घेणार आहे. सध्या VAT (VALUE ADDED TAX), एक्साईज, आणि सर्विस TAX असे तीन कर लावण्या ऐवजी एकच GST हा कर लावला जाईल. गेली जवळपास दहा वर्षे या कराविषयी आपल्याकडे विस्तृत चर्चा सुरू आहे.

या करासंदर्भात दुसरे तत्त्व म्हणजे कोणत्याही घटकाला त्याच्या बाहेरठेवले जात नाही. ज्या ज्या देशांत वस्तू आणि सेवा कराची यशस्वी अंमलबजावणी होते त्या देशांतदेखील हाच अनुभव आहे. याचा अर्थ या कराच्या बाहेर राहिल असा एकही करपात्र घटक ठेवला जात नाही. सध्याच्या व्यवस्थेत तसे नाही. सध्या अनेक वस्तू वा सेवांना सूट- एक्झम्प्शन- मिळते. वस्तू आणि सेवा कराची एकदाका अंमलबजावणी सुरू झाली की एकाही वस्तूस करसूट मिळता नये, अशी अपेक्षा होती. परंतु या संदर्भातही सरकारने महत्वाच्या सूत्रास तिलांजली दिली असून जवळपास ४० घटकांना या कराच्या जाळ्यातून सुरुवातीलाच वगळले आहे.

या खेरीज, एक बाब अवश्य लक्षात घ्यायला हवी. ती म्हणजे जगातील कोणत्याही संघराज्यात कोणत्याही आणि आपल्यासारख्या आकाराने प्रचंड देशातही कोणत्याही आणि अनेक छोट्या देशांत मात्र तो आहे. त्याची अंमलबजावणी

यशस्वी आहे. या कराने केंद्राच्याच हाती सर्व महसूल जमा होत आहे आणि त्याच्या वाटपातून राज्यांवर अन्याय होण्याचा धोका असतो तो धोका आता आपण पत्करणार आहोत. तो पत्करताना काही त्रुटी टाळता आल्या असल्या तर या करचा प्रस्ताव अधिक स्वागतार्ह ठरला असता. तसे तसा तो नाही. तरी त्यामागील धोके समजून घेणे आवश्यक ठरते.

GST चे महत्व

जीएसटीमुळे कर भरणे सोपे जाईल. कर भरण्याच्या, आकारण्याच्या पद्धतीत सहजता आणि सुलभता येईल. कराची चोरी किंवा कर न भरणे किंवा कर्मा भरणे कमी होईल. देशाचे GDP (ग्रास डोमेस्टिक प्रॉडक्ट) वाढेल. प्रगतीचा वेग वाढेल. संपूर्ण देशांत सामान खरेदी करण्यासाठी एकच कर (GST) आणि एकाच दराने करद्यावा लागेल. पूर्ण देशांत एकाच किमतीला एक प्रकारचे सामान खरेदी करत येईल. तुम्ही मुंबईला घ्या दिल्लीला घ्या नाहीतर कोलकात्याला घ्या एकाच किमतीला मिळेल. वेगवेगळ्या प्रकारचे कर भरण्यापासून सुटका होईल. करवसुली, करआकारणी, करचुकीवेगिरी, यामध्ये होणारी वादविवाद, हेराफेरी बंद होईल. एकाच व्यक्तीला किंवा संस्थेला एकाच गुड्स साठी अनेक ठिकाणी वेगवेगळे कर देणे भाग पडते तेथंबेले. एकदा GST भरला की झाले. GSTमुळे TAX-STRUCTURE सोपे आणि कार्यक्षम होईल. त्यामुळे सरकारकडे करापोटी जमा होणारी रक्कम वाढेल आणि वस्तूंच्या किमती कमी होतील. TAX च्या रचनेत पारदर्शकता येईल. राज्यांना मिळणाऱ्या VAT, एनटरटेनमेंटकर, लवझरी कर, एन्ट्री कर, लॉटरी कर आणि राज्य आकारीत असलेला विक्री कर बंद होतील. सामान खरेदी करताना किंवा कोणत्याही सेवेचा आस्वाद घेताना एकूणसर्व कर मिळून ३०% ते ३५% कर द्यावा लागतो. तो २०% ते २५% इतका द्यावा लागेल. त्याचवेळी भारताच्या प्रगतीचा दर १% ते १.५% ने वाढेल. हा GST कर वस्तू आणि सेवा या दोन्हीवर लावला जाईल. कर वाचवण्यासाठी कंपन्या आपली उत्पादने राज्यातल्या राज्यातच विकत असत. राज्याबाहेर उत्पादने विकल्यास सेन्ट्रल सेल्स कर आणि एन्ट्री कर लागत असे. कारण हे कर उत्पादनाच्या वेळेस किंवा ट्रेडिंगच्या वेळेला लावले जात नाहीत. चांगली उत्पादने जी देशाच्या एका भागांत मिळतात ती देशांत सर्वत्र मिळायला लागतील त्यामुळे ग्राहकांना निवड करायला जास्त वाच मिळेल तसेच कंपन्यांचे मार्केटही सर्व देशभर वाढेल. गुड्स आणि सेवा ज्या वेळेला एकत्र पुरवल्या जातात त्यासाठी आता एकच GST लावला जाईल. GST अंतर्गत विक्री कर, उत्पादन कर, गुड्स कर, सेवा कर, आयात आणि

साधे केले आहे. यामुळे कर लावण्यासाठी कोणत्याही गुड्सचे वर्गीकरण वादग्रस्त ठरणार नाही. Retail सेक्टर साठी LEASE रेंटल आणि इन्व्हेनटरी खर्च कमी होईल. भरलेल्या GST साठी सप्लाय चेन मधील घटकांना क्रेडीट देणे सोपे होईल. GST मुळे असंघटीत उद्योगही कराच्या जाळ्यांत येईल. त्यामुळे सरकारचे उत्पन्न वाढेल आणि संघटीत आणि असंघटीत क्षेत्रातील दरी कमी होईल. संघटीत क्षेत्राला जास्त लेव्हल प्लेयिंग फिल्ड मिळेल.

GST चे फायदे

विविध राज्ये एकाच वस्तूवर वेगवेगळ्या दराने कर लावत त्यामुळे एकाच वस्तूची वेगवेगळ्या राज्यांत वेगवेगळी किंमत असे. आता असे होणार नाही. ती आता राज्ये आकारत असलेले विविध कर रद्द झाल्यामुळे राज्यांच्या करापासून मिळणाऱ्या उत्पन्नांत वरीच घट होईल असे राज्य सरकारांना वाटते. त्यामुळे GST लागू होण्याच्या सुरुवातीच्या काळांत राज्य सरकारांना बऱ्याच सवलती देण्यांत येतील. प्रत्येक राज्य सरकारला कराच्या उत्पन्नांत येणारे नुकसानकेंद्र सरकार ५ वर्षेपर्यंत राज्यांना देईल. GST लागू झाल्यामुळे लॉजिस्टिक, इ-कॉमर्स, ऑटोमोबाईल, FMCG, एन्टरटेनमेंट, या क्षेत्रातील कंपन्यांना फायदा होईल. ज्या कंपन्यांच्या मालाची आंतरराज्यीय वाहतूक होते, आणि माल यागोदामातून त्या गोदामातून, किंवा या शहरातून त्या शहरांत वाहतूक होते त्यांच्या या वाहतुकीवर लागणाऱ्या करांत बचत होईल. कराची रकम टरवणे करजागोजागी भरणे तसेच त्यांच्या पावत्या सांभाळून ठेवणे हे सर्व कागदपत्रांचे काम कमी होईल. प्रत्येक टोल नाक्यावर टोल भरण्यासाठी लांबच लांब लाईन लागणे कमी होईल. तसेच यामुळे होणारी वाहतुकीची कोंडी कमी होईल. त्यामुळे मालाची ने आणि करण्याच्या वेळांत बचत होईल. यामुळे कंपन्यांनी कमी इन्व्हेनटरी ठेवावी लागल्यामुळे एकूण खर्चात बचत होईल. विविध क्षेत्रातील कंपन्या ज्यांना GST मुळे फायदा होईल तो खालीलप्रमाणे

१) लॉजिस्टिक :- TCI, VRL, SNOWMAN, गती, गेटवे डीस्ट्रीपार्क, ALLCARGO, कंटेनर कॉर्पोरेशन. लॉजिस्टिकचे ऑऊटसोर्सिंग करणे फायदेशीर आणि सोपे होईल. त्यामुळे लॉजिस्टिक कंपन्यांचा बिझिनेस वाढेल. FMCG :- ब्रिटानिया, बाटा, एक्झाईड, अमर राजा, इमामी, डाबर, GODFREY फिलिप्स, ITC, RELAXO, INDAGREBB, ज्योती lab, पेंट्स, टाईल्स २२) उत्पादन करणाऱ्या कंपन्या. या कंपन्यांना GST चा थेट फायदा झाला नाही तरी कमीवेअरहॉउस खर्च, अधिक कार्यक्षम सप्लाय चेनचे नियोजन आणि योग्य इन्व्हेनटरीनियोजन यामुळे अप्रत्यक्ष फायदा होईल

२) प्लास्टिक उद्योग :-



जास्त आहे. त्यामुळे असंघटीत क्षेत्रातील उद्योजक डीलर्संना जास्त मार्जिन डेट असत. आता GST मुलेते कराच्या जाळ्यात आल्यामुळे पूर्वीइतके मार्जिन देऊ शकणार नाहीत. याचा फायदा PLASTIBEND सारख्या कंपन्यांना होईल.

३) ऑटो :- मारुती, महिंद्रा, VST एस्कोर्ट्स या क्षेत्राला थेट फायदा होईल. सध्या एक्साईज आणि VAT मिळून जेवढी रक्कम द्यावी त्यापेक्षा कमी रक्कम GST म्हणून द्यावी लागेल.

४) एन्टरटेनमेंट :- डिश टी व्ही, PVR, INOX LEISURE, BOX रेक्रेन्युप्रमाणे कर आकारतात. हा कर प्रत्येक राज्यांत वेगवेगळ्या दराने आकारला जातो. हा कर लावताना १०० % ऑक्झिपन्सी गृहीत धरली जाते. त्यामुळे या कंपन्यांचा GST मुळे फायदा होईल.

जीएसटी लागू झाल्यामुळे याचा सर्वात जास्त फायदा सामान्य नागरिकांना होणार आहे. कारण जीएसटी लागू झाल्यानंतर देशभरात सर्व वस्तूंचे दर समान असणार आहेत. मग ती कोणत्याही राज्यात खरेदी केली तरीही त्यामुळे नागरिकांनी स्वस्त माल खरेदी करण्यासाठी दुसऱ्या शहरात जाण्याची गरज भासणार आहे. गेल्या कित्येक दिवसांपासून आपण GST हा शब्द ऐकत आहोत. TAX संदर्भात असलेल्या या शब्दाचा अर्थ नेमका कुणालाच माहित नाही? GST वढल सामान्य लोकांना अधिक सोप्या पद्धतीने सांगण्यासाठी अभिनेत्री पल्लवी जोशीने अगदी साधे उदाहरण दिले. जे उदाहरण प्रत्येकाला पटेल देखील आणि या GST ला नेमका विरोध का आणि कोण करतंय हे देखील कळेल? जीएसटी करप्रणाली देशात लागू केल्यानंतर प्रत्येक वस्तू किंवा सेवेसाठी एकच करभरावा लागणार आहे. याचा अर्थ वॉट, एक्साईज आणि सर्व्हिस टॅक्सच्या जागी एकच टॅक्स द्यावा लागणार आहे. जीएसटी लागू झाल्यानंतर केंद्र सरकारला एक्साईज ड्यूटी, सर्व्हिस टॅक्स या माध्यमातून मिळणारा कर बंद होणार आहे. राज्यांना मिळणारा व्हॅट, मनोरंजन कर, लक्झरी टॅक्स, लॉटरी टॅक्स, एंटी टॅक्स आदी टॅक्स बंद होणार आहेत.

संदर्भ ग्रंथ

१) Adv. Sudhir J. Birje (Marathi) Ajit Prakashan's Goods & Service Tax Act Introduction [GST] २०१७

२) Muthuswamy Swamy's HandBook for CGS २०१८० (Hindi) (with Diary) २०१८ free as long as stocks last) (Hindi) Paperback- २०१७

३) सतीश शेवाळकर, GST, सर्वांसाठी, राजहंसहुसा प्रकाशन, मुंबई, २०१७